

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS

KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO

IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ

DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

STALINO KELIU

Eina nuo 1946 metų

Kupiškis,

1961 m. sausio 11 d.

Trečiadienis

Nr. 4 (1487)

Kaina 2 kap.

Naujos

PRESAVIMO STAKLĖS

Su kiekviena diena didėja, plečiasi, gražėja mūsų gimtasis Kupiškis; tiesiasi naujos gatvės, kyla nauji gyvenamieji ir kitos paskirties namai. Ši šviešaus tarybinio gyvenimo pulsą mato kiekvienas kupiškėnas. Tačiau ne vienas kupiškėnas taip pat mato, kad naujai nusitęsiosios gatvės trūksta šaligatvių, sutrakinėja jie ir Gedimino, P. Pajarsko, J. Janonio, Kalinino bei kitose gatvėse.

— Reikia naujų šaligatvių, — kalba kupiškėnai. Kai pramkombinato inžinierius J. Urmonas pamatė, kaip šaligatviams gaminamos plytelės rajono statybos - remonto kontoroje, rimtai susimąstė. Čia jos gaminamos primityviausiu būdu, rankomis, labai lėti gamybos tempi.

— Pabandykime, Algi, padaryti šaligatviams plytelių presavimo staklės, kurios dirbtų mechanizuotai, žymiai greičiau, negu remonto kontoroje, — krepšį kartą inžinierius J. Urmonas į pramkombinato mechaninių dirbtuvių šaltkalvį Algi Martinonį.

— Pradėkime nors ir šiandien, — sutiko šaltkalvis. — Pas mus geležies laužo — kiek tik nori.

Dabar šaligatviams plytelių presavimo staklės, galima sakyti, užbaigtos. Daug čia padirbėjo šaltkalvis A. Martinonis, daug draugiškų pamokymų, patarimų davė ir jaunas mechanikas — pramkombinato mechaninių dirbtuvių brigadininkas Pranas Buksys. Juo teisėtai didžiulio visi dirbtuvių darbininkai. Tai tikrai širdies žmogus, visada padedantis draugams, laiku ir teisingai tvarkantis paskyras.

Naujosios staklės pagamintos iš įvaltraus geležies laužo. Apytikriais duomenimis, naujosios staklės, aptarnaujamos vieno žmogaus, kiekvieną minutę pagamins po vieną šaligatvio plytelę.

Sauniesiems pramkombinato racionalizatoriams ir ateityje tenka palinkėti sėkmės darbe, įgyvendinant naujas mintis, naujus sumanymus.

P. GALVANAUSKAS
(«Stalino kelio» koresp.)

Panevėžio ir Kupiškio rajonų kolūkių socialistinio lenktyniavimo žemės ūkio produktų gamyboje rodikliai už 1960 metus

Rajono pavadinimas	Pieno 100 ha naudmenų (cnt)		Pieno vidutiniškai iš karvės (kg)		Mėsos 100 ha naudmenų (cnt)		Kiaulienos 100 ha arimų (cnt)		Kiaušinių 100 ha grūdinių kultūrų (tūkst. št.)	
	įsipareigota	gauta	įsipareigota	primelžta	įsipareigota	pagaminta	įsipareigota	pagaminta	įsipareigota	surinkta
PANEVĖŽYS	236	229,0	2560	2316	50	44,5	49,5	31,8	7850	6125
KUPIŠKIS	210	193,2	2200	2059	53	42,0	45,0	28,7	9300	6217

VAKAR, SAUSIO 10 D. MASKVOJE PRADĖJO DARBĄ EILINIS TARYBŲ SĄJUNGOS KOMUNISTŲ PARTIJOS CENTRO KOMITETO PLENUMAS.

PIRMŪNŲ PAVYZDŽIU DIDINKIME GYVULININKYSTĖS PRODUKTŲ GAMYBĄ

Baigėsi antrieji septynmečio metai. Susumuojami praėjusio laikotarpio rezultatai žemės ūkio produktų gamyboje. Kai kuriuose, pirmiausia rajono kolūkiuose jie tikrai džiuginantys. Dar prieš porą metų «Byčių» kolūkis buvo laikomas vienu iš labiausiai atsiliekančių rajone pieno gamyboje. Pradėjus kolūkiui vadovauti zootechnikui Martynui Šakai, reikalai iš karto pagerėjo. Vien per praėjusius metus pieno gamyba kolūkyje padidėjo dvigubai, ir 100 ha naudmenų buvo pagaminta 295,5 cnt pieno. Geriausios karvių melžėjos Domė Žiurlienė, Ona Totorienė iš kiekvienos prižiūrimos karvės primelžė vidutiniškai daugiau kaip po 3000 kg pieno.

Staigų posūkį, didinant mėsos gamybą, praėjusiais metais padarė «Noriūnų» kolūkio gyvulininkystės darbuotojai. Jie pirmieji rajone įvykdė prisiimtą socialistinius įsipareigojimus mėsos gamyboje, 100 ha naudmenų pagaminant po 61,1 cnt mėsos — beveik dvigubai daugiau kaip 1959 metais. Pažymėtina, kad kolūkio pirmininkas Lionginas Marcinkevičius čia dirba tik pirmus metus.

Šie faktai kalba, kad, išnaudojant kolūkiuose visus esamus rezervus, per kelis mėnesius galima padvigubinti gyvulininkystės produktų gamybą.

Neseniai mūsų rajono kolūkių pirmininkai, vadovaujantys partiniai, tarybiniai darbuotojai lankėsi kaimyniniame Pasvalio rajone ir susipažino su «Raudonosios žvaigždės» kolūkio kiaulių augintojos, apdovanotos už šaunų darbą, ir pasiekimus Lenino ordinu, Stasės Leveikaitės darbu. Jau per pirmuosius trečiųjų didingojo septynmečio metų mėnesius ji pristatys valstybei 500 bekų. Per visus metus Stasė Leveikaitė viena įsipareigojo išauginti ir pristatyti valstybei 1500 bekų. Ji kiaules augina grupinai. Fermoje bus mechanizuoti pagrindiniai pašarų pristatymo darbai, jų paruošimas. Su pirmiaujančios kiaulių augintojos darbu gerai susipažino «Salamiesčio» kolūkio pirmininkas Balya Šimonis.

— Šauniosios Stasės darbo metodus mes šiais metais pritaikysime ir savo kolūkyje. Sudarysime sąlygas, kad ir mūsų kiaulių šėrės, dirbdamos panašiu būdu, jau šiais metais dvigubai daugiau išaugintų bekų negu praėjusiais metais, — pareiškė B. Šimonis.

Panašių rezultatų galėtų pasiekti ir «Žalgirio» kolūkio kiaulių augintojos Genė Seinauskienė ir Alesė Zolionienė. Jos stengiasi, kovoja už prisiimtųjų socialistinių įsipareigojimų įvykdymą, tačiau kolūkio valdyba nerodo pastangų didinti gyvulininkystės produktų gamybą. Jau dabar kiaulėms trūksta pašarų, bulvių. Karvės taip pat seriamos supelėjusiais, apipuvusiais pašarais. O kas gi nežino, kad «Žalgirio» kolūkis turi puikiausias sąlygas kaupti pašarus! Čia daug natūralinių pievų, kur šienauti žmonės atvyksta net iš kitų kolūkių. Bet kolūkyje reikiamas kiekis tiek šieno, tiek sultingųjų pašarų neparengta. Brigadoje, kuriai vadovauja Antanas Didžgalvis, liko daug nenukastų bulvių, nenuimtų daržovių. Štai kur tikroji priežastis, dėl ko gyvuliams jau dabar trūksta pašarų. Jeigu jau išauginti pašarai lieka lauke, nebėra ko kalbėti ir apie gyvulininkystės produktyvumą. Juk gyvulininkystės pagrindas tai ir yra pašarų sukaupimas.

Dirbant pirmiaujančiųjų pavyzdžiu, per trumpą laiką galima likviduoti atsilikimą žemės ūkio produktų gamyboje. Reikia tik išnaudoti visus esamus rezervus didinant laukų derlingumą, kaupti veltines trąšas, tręsti laukus. Kol neįausinsime gausių derlių, nesukaupsime reikiamo kiekio pašarų gyvuliams, gyvulininkystės produktų gamyba nedidės. O tai padaryti, padėti tvirtą pagrindą reikia jau šiandien, pirmosiomis trečiųjų didingojo septynmečio metų dienomis.

LIETUVOS TSR AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PENKTOJI SESIJA

Nuotraukoje matome Aukščiausiosios Tarybos deputatus (iš kairės į dešinę) Pasvalio rajono Kovo 8-osios vardo kolūkio traktorininką Antaną Mackevičių, Šiaulių «Vorpato» fabriko siuvėją Praną Bučininkaitę, Plungės «Lynų audinių» fabriko profsąjungos komiteto pirmininkę Izabelę Šaulienę ir Pakruojo rajono «Vilties» kolūkio pirmininką Igną Minkevičių posėdžių pertraukos metu.

M. Baranausko (ELTOS) nuotr.

Skubiai taisytina

Štai kur neūkiskumas

Nors dar tik metai, kai «Tiesos» kolūkyje kiaulių šėrikėmis dirba E. Juodakienė ir O. Totoraitė, tačiau jos ir per metus jau pasiekė neblogų rezultatų. Valstybei pristatė beveik 200 bekų. Jos taip pat prisiėmė ir 27 veltines kiaules, iš kurių per vieną apsiparšavimą gauta iš kiekvienos vidutiniškai po 10,6 paršelio. Antrą kartą kergti kiaules

valdyba uždraudė. Nėra, girdi, kur dėti paršelių. Štai tau ir «ūkiskumas»! Buvo uždrausta kergti net vienkartinės paršavedės. Be to, kiaulių augintojoms blogos darbo sąlygos, neįrengti polsio kambariai, nėra užsakytų laikraščių.

Kadangi nėra pašarinių runkelių kapotės, kiaulių augintojos runkelius šutina. Nuo to, aišku, sumažėja jų maistingumas, daugiau darbo pačioms kiaulininkėms, daug sunaudojama malkų. Fermo vedėjas V. Totoris turėtų pareikalauti iš artėjančios valdybos, kad ši bloga praktika daugiau nebesikartotų.

J. Pelionis, «Tiesos» kolūkio kolūketis, pastebėjęs, kad nameliai, kuriuose vasaros stovykloje buvo laikomos kiaulės, dažniau... tylu, gražu, bar nenaudojami, nusprendė pasipelninti. Nuo dviejų tokių namelių nuplėšė lentas ir parsigabeno namo.

— Desim, moč, gryčlai, naujas lubas...

Apie J. Pelionio savavaliavimą žino kolūkio valdyba, matė šį įvykį ir sargas J. Juozapavičius, tačiau... tylu, gražu, idomu, ar dar ilgai taip savavaliavus be jokio atpildo kolūketis J. Pelionis? O taip neturėtų būti.

E. ŠILVYTĖ

K. ZAIMAUSKAS

Korespondentų posto narių

APIE TARYBINĮ RUBLĮ

Mūsų organizacijoje dirba beveik 200 darbininkų. Dauguma iš jų — jaunimas, bet yra nemažai ir tokių, kurie gyvena ir dirba dar buržuazinėje santvarkoje, savo jaunystės vasaras parduvinėjo buožėms ir dvarininkams. Kiti vergavo pas grobuoniškus rangovus. Žlemtos metu daugiausia būdavo bedarbiais.

Dabar mūsų pirminel partinei organizacijai, komunistams partinės propagandos srityje, demaskuojant buržuazinį gyvenimo būdą, labai daug padeda senieji darbininkai — veteranai. Konkretiai demaskuojant buržuazinį gyvenimo būdą, ryškiai kalba nuolat augantis realus darbininkų darbo užmokestis.

Vaidžialis faktas iš savo paties asmeninio gyvenimo statybos-remonto kontoros darbininkas komunistas Juozas Laučius aiškina visiems, ypač jaunimui, kad jo paties realus darbo užmokestis, palyginus su buržuazijos valdymo metais, išaugo kelis kartus. Pavyzdžiui, J. Laučius išaiškina, kaip jis paskutiniiais buržuazijos valdymo metais Lietuvoje, tarnaudamas pas buožes, per metus uždirbdavo tik iki 300 litų.

— Už šiuos pinigus, dirbdamas pas buožę nuo aušros iki sutemos, per metus aš galėjau nusipirkti vos dviračį. Daugiau iš metinio uždarbio nelikdavo nei cento. Dabar aš per mėnesį uždirbu tiek, kad naujais pinigais galiu nusipirkti tris dviračius ir dar pilnai lieka pinigų pragyvenimui, — pasakoja J. Laučius.

Argi galima lyginti buvusio pusiau baudžiauninko — berno tuometinį gyvenimą su dabartimi? Ne! J. Laučius tuomet nematė šviesios dienos. Per dieną dirbdavo ne mažiau kaip po 12 — 15 valandų. Niekada nematė poilsio dienų, neturėjo galimybės paskaityti knygos nei laikraščio, nekalbant jau apie radijo įsigijimą, nuosavą pastogę. O jeigu J. Laučius būtų tuomet susirgęs, tai būtų buvęs pasmerktas likimo valiai, pražūčiai.

Dėka išaugusio realaus darbo užmokesčio, sustiprėjusio tarybinio rublio vertės šiandien paprastas darbininkas-statybininkas J. Laučius, kaip ir visi tarybiniai žmonės, gyvena kultūringai.

Naujojo kaimo ŽMONĖS

„DIRBAME SAU, o ne kitiems“

«Tarybiname pirmūne» visi gerai pažįsta kolūkietį Antaną Kepalą. Tai vienas iš labiausiai atsidavusių kolūkiniai gamybai žmonių.

Dar nespėjo kaip reikiant praaušti diena, o kolūkyje jau pasirodo senukas su šakėmis ant pečių — tai Antanas skuba prie kuliarnosios. Rekas

ir pasitūrinčias. Jis gyvena naujame nuosavame name, turi radijo imtuvą, šeimos nariai dirba, mokosi.

Betonuotojas Balys Kazlauskas gerai prisimena šurpūs buržuazijos slautėlių metus. Jis tuomet dirbo ir prie statybų, ir prie kelių, gatvių tiesimo, kasė griovius. Bet vasaros sezono metu, kada jis dirbdavo net po 18 valandų per parą, uždirbtų litų vos užtekdavo pragyvenimui. O žiemą, nesant darbo, tekdavo skursti, gyventi pusbadžiu, lįsti į skolas.

Dabar B. Kazlauskas už mėnesinį uždarbį, dirbdamas per dieną po 7 valandas, neskaitant maisto, gali nusipirkti tiek pramoninių prekių, kurioms anksčiau nebūtų užtekę viso sezono uždarbio. O ką dar reiškia nemokamas gydymas, nemokamas mokslas, apie ką anksčiau net svajoti nebuvo galima. Dabar B. Kazlauskas vaikai mokosi, dirba, neturėdami net supratimo apie buvusį jų tėvų skurdą buržuazijos valdymo metais.

Tikrai vaidžiais faktais apie keisčiau išaugusį darbininkų uždarbį pasakoja betonuotojas B. Kazlauskas.

Povilas Červonikas visada primena dirbantiesiems, kad buržuazinėje Lietuvoje darbininkas negalėjo gyventi gerame bute, nes toks butas kainavo 100 litų per mėnesį — net daugiau, negu paprastas darbininkas uždirbdavo per tiek laiko. Dabar statybos-remonto kontoros darbininkas P. Červonikas su šeima gyvena erdviame bute. Buto nuoma sudaro tik 5 proc. jo mėnesinio uždarbio. Kartu su vyru dirba ir jo žmona Genė Červonikienė. Ši darbininkų šeima, kaip ir visos kitos, gyvena tikrai pasitūrinčiai, kultūringai. Daugiau kaip trečdalis savo mėnesinio uždarbio Červonikai skiria santaupoms.

Tikrai didelę paramą partinei organizacijai, aiškinant apie išaugusią tarybinio rublio vertę, duoda panašūs pačių dirbančiųjų pasikalbėjimai.

V. MASILIONIS

Statybos-remonto kontoros pirminės partinės organizacijos sekretorius

kuris pirmosios brigados kolūkietis susilygina darbe su senuku, nors jam jau 88 metai. A. Kepalo darbdarinių knygutėje šiais metais jau įrašytas skaitmuo «400». Nėra tokios dienos, kad Antano nesutiktume prie kuliarnosios, sandėlyje valant grūdus.

Pailsėtum, Antanai, — pataria kaimynai. Bet Antanas tik nusišypso ir, pasipiaudęs delnus, dar tvirtiau suspaudžia šakas.

— Sau gi dirbame, o ne kitiems. Dabar pačios rankos darba prašosi, — kiekvienam primena darbūstus kolūkietis.

A. Kepalas domisi spauda, skaito laikraščius, knygas, dažnai atsilanko į kolūkio salę pažūrėti naujo kino filmo. Tikrai tokių atsidavusių kolūkiniam darbui žmonių dėka kasdien vis gražėja mūsų kolūkinis kaimas.

A. VIDUGIRIS
Kolūkio agronomas

Iš vienos dienos pašto

— Šauniai padirbėjo „Žadėčių“ kolūkio III brigados kolūkietė Marytė Bieliauskaitė ir I brigados narys Juozas Višteljūnas, — taip apie juos kalbėjo kolūkiečiai 1960-aisiais. Reikia tikėtis, kad apie juos taip kalbės ir šiais metais.

J. PAUKŠTELIS

□ ■ □

Pamiršo „Palangos“ kolūkio valdyba, jos pirmininkas L. Bardauskas artelės jaunimą. Jau antri metai kaip stato kino aparatinę, tačiau užbaigti niekaip neįstengia. Štai dėl ko čia jau seniai nebedemonstruojami kinofilmai.

S. JAUNIS

□ ■ □

Janina Jandytė dar neseniai dirba Noriūnų kultūros namų direktoriumi, tačiau jaunimas, kolūkiečiai patenkinti jos darbu. Tuo tarpu kultūros namų meno vadovė Vlado Gaižiūnaitės darbu nusiskundžia visi. Reikėtų ir jai pasiekti direktorės pavyzdžių, labiau rūpintis dirbančiųjų kultūriniais poreikiais, turiningu poilsu.

P. EINIUS

□ ■ □

Apsidžiaugė „Lėvens“ kolūkio nariai, kai jų bibliotekoje pradėjo dirbti J. Drazdytė — pilna energijos, sugebanti vadovauti liaudies šokių rateliui, chorui. Tačiau paskutiniu laiku J. Drazdytė, matyt, išpuiko.

— Žiopy, iš tavęs nebus nei šokėjo, nei dainininko, — dažnai taip „organizuoja“ J. Drazdytė kolūkio saviveiklininkus.

K. VALAITIS

Panėvėžio dramos teatras lankėsi Kupiškėje. Vietos kultūros namuose miesto darbo žmonių ir aplinkinių kolūkių kolūkiečiai žiūrėjo S. Golovanio dramą „Tolimas aidas“. Už puikų spektaklį kupiškėnai dėkingi aktoriams.

V. BERŽINIS

□ ■ □

Čia jau tikrai ne kultūrinės įstaigos darbuotojo elgesys.

B. VALKIŪNAS

□ ■ □

Net už 12 km, prie pat Jurgiškio ežero kranto, randasi Kupiškio miškų ūkio pagalbinis ūkis. Bet ką darbininkai mato po darbo? Kaip jie ilsisi? Ne taip. Nėra čia jokios bibliotekos, ne demonstruojami ir kinofilmai. O juk čia daug jaunimo, kiekvienas darbininkas nori kultūringai pailsėti.

JAUNAJAI KARTAI — NE PRIETARUS, bet tarybinę šviesą

Kalbant apie ateistinę auklėjimą mūsų mokyklose ir nurodant šio darbo sunkumus, tenka išskirti ir kai kurias priežastis. Religijos šaknys ypatingai giliai įsikverbos į žmonių sąmonę. Bažnyčia juk dėjo visas pastangas, kad įsikverbų į kiekvieną gyvenimo sritį ir padarytų mūsų mažąjį kraštą kryžių Lietuva. Prieš 20—30 metų buržuazijos valdomoje Lietuvoje dvasininkas buvo įsitvirtinęs visose gyvenimo srityse: čia kunigas — ministras, kunigas — universiteto rektorius, kunigas — vidurinės mokyklos direktorius, pagaliau kunigas — vidurinės mokyklos kapellonas. Ir kunigai raizgė tankius tinklus visur, kur tik begalėjo, o labiausiai voratinkliais buvo apipynę mokyklas. Juk tikyba tuo metu buvo laikoma svarbiausiu dėsniu dalyku mokykloje. Kapellonas, dėstęs tikybą, nebuvo eilinis mokytojas. Net mokyklų vadovai, rašydami mokytojų charakteristikas, be kapellono neišsiversdavo.

Kad kapellono veikla mo-

K. PAJARSKAS
VI. Rekašaus vardo vidurinės mokyklos mokytojas, apdovanotas Lenino ordinu

kyklose būtų dar sėkmingesnė, vienuolynai sluntė savo vienuolius į universitetą studijuoti lituanistikos, svetimų kalbų, matematikos, istorijos, biologijos ir kitų dalykų, slekdami parengti visoms mokykloms mokytojus — vienuolius, pagrindinius ramsčius religiniam moksleivių auklėjimui.

Dvidešimt metų mes dirbame naujomis sąlygomis. Tačiau senas palikimas dar ir dabar verčia mus rimtai kalbėti apie ateistinį jaunimo auklėjimą; nors šiame darbe bare nemažai nuveikta, bet padaryta dar ne viskas. O kiekvieno darbo išbaigimas, išdailinimas reikalauja kruopštaus atsidėjimo, sumanumo ir kantrybės.

VI. Rekašaus vardo vidurinėje mokykloje, kurioje man tenka dirbti, jau 1959 metais balandžio mėnesį įsteigė moksleivių ateistų bū-

relis. Šis būrelis dirba daug ir atsidėjęs. Kas dvi savaitės vyksta užsiėmimai — seminariai, kurių metu nagrinėjama religijų kilmė, marksizmo — leninizmo klasikų pažlūros ir religija, bažnyčios ekonominė padėtis ir kiti klausimai. Be to, rengiami klausimų — atsakymų vakarai, antireliginių knygų aptarimai. Leidžiamas sienlaikraštis „Ateistas“. Mokamai vadovės nukreiptas ateistų būrelio narių darbas kelia didelį susidomėjimą visų moksleivių tarpe.

Ypač vykusiai buvo pravesas J. Ragauskos knygos „Ite, missa est“ aptarimas. Šios knygos išleidimas rajono moksleivių ateistiniam auklėjimui turi milžinišką reikšmę. Viena, knygos autorius yra beveik kupiškėnas, baigęs Kupiškio progimnaziją. Jo, kaip kupiškėno, kaip buvusio kunigo, atsiminimas yra ypač gyvas mokinių tėvų tarpe. Ir susidomėjimas jo knyga Kupiškėje yra žymiai didesnis, negu kur kitur. Ir pirmos, ir antros laidos knygos „Ite, missa est“,

1960 m. spalio 24 dieną 2300 Vilniaus pedagoginio instituto studentų įžengė į naujus instituto rūmus. Beveik 300 sviesių auditorijų, puikiai įrengtų kabinetų, laboratorijų, salių — tai partijos ir vyriausybės dovana būsimiesiems pedagogams.

Janonis, Julius. NAUJAS RYTAS. (Eilėraščių). Ilustr. E. Jurėno. V., Valst. grož. lit. I-kla, 1960. 158 p. su ilust. 15.000 egz. Irišta.

Hemingvejus, Ernestas. SENIS IR JŪRA. Vertė R. Lankauskas. V., Valst. grož. lit. I-kla, 1960. 135 p. 15.000 egz.

Kroninas, A. KEPURININKO PILIS. Vertė D. Inkenaitė. V., Valst. grož. lit. I-kla, 1960. 723 p. 26.000 egz. Irišta.

Vaidas, Oskaras. LAIMINGASIS PRINCAS. Vertė R. Butkutė. V., Valst. grož. lit. I-kla, 1960. 155 p. 26.000 egz. Irišta.

NEMALONU BŪTI KALTINAMUOJU... Atsakykite, drg. Baly!

I teisėjo kėdę sėdą Pa-
lėvenėlės čecho meistras
Henrikas Brazinskas. Tare-
jai — Kupiškio sviesto gam-
yklos šoferis Julius Ske-
mundris, kasininkė Bronė
Ožytė. I kaltinamojo kėdę
atsisėdą Tatkonių pieno se-
paravimo punkto vedėjas
Povilas Šileika. Nesąžiningai
elgdamasis su pieno sta-
tytojais, jis pasisavino 447
rublius (senais pinigais).
Teismas, atsižvelgdamas į

tai, kad jis jau dirba 19
metų, nusprendė jo neat-
leisti iš darbo, bet griežtai
įspėti.

Jo vietą tenka užimti pa-
purusiais, garbanotais plau-
kais jauna mergina. Tai —
Kuosėnų pieno separavimo
punkto vedėja Elena Mer-
kytė. Ji irgi nesąžiningai
nustatinėjo pieno riebumo
analizę, punkte nebuvo pa-
laikoma švara. Merkytė pri-
sipažįsta kalta, žada padėti
išaišyti. Teismas ją dėl
nusikaltimo griežtai įspėja.

Pagalau kaltinamųjų vie-
tą užima Alizavos pieno se-
paravimo punkto vedėjas F.
Augustauskas. Teisme bu-
vo atskleista gana daug
Augustausko nusikaltimų.
Pagaliau buvo paskelbtas
sprendimas:

— Atleisti iš darbo...

Žinoma, tai rūstus spren-
dimas. Bet jis teisingas.

J. PETRONIS

Sviesto gamyklos darbininkas

Draugiškiems teismams — PLATŲ KELIĄ

Jeigu prieš kurį laiką mes
dar nežinojome, kas yra drau-
giški teismai, tai dabar jie
yra susikūrę beveik kiekvie-
noje stambesnėje įmonėje,
įstaigoje, kiekviename rajono
kolūkyje. Jie atlieka gana
svarbų vaidmenį žmogaus auklėjime.

Prabėjusiais metais „Bugai-
liškių“ kolūkio draugiškame
teisme buvo nagrinėjama Po-
vilo Labeikio byla. Šis kol-
ūkietis užsiiminėjo naminės
degtinės gamyba ir jos par-
davimu. Pas jį buvo rasta
net 110 litrų brogos. Žinoma,
užkluptas gaminant naminę,
Labeikis nebesigynė. Kolūkie-
čiai vieningai pritarė drau-
giško teismo sprendimui (pir-
mininkavo Stasys Vosylus).

Kolūkietį Labeikį draugiš-
kas teismas pavoikė, jis li-
vėsi gaminę naminę degtinę.

— Kas trukdo žengti mums
į priekį, reikia perduoti drau-
giškiems teismams. Tai gera
auklėjimo priemonė, — dabar
kalba kolūkiečiai.

J. LAŠAKAUSKAS
Milicijos vyr. leitenantas

pasirodžiusios knygyne, bu-
vo per vieną dvi dienas iš-
parduotos. Manau, jei ir dar
porą kartų atvežtų šią kny-
gą į Kupiškį, knygynui ne-
būtų jokių sunkumų per
trumpą laiką ją išplatinti. Ši
knyga čia skaitoma visų: ir
moksleivių, ir tarnautojų, ir
kolūkiečių, ir pagaliau senū-
čių davatkelių. Skaito tėvai
ir vaikai. Jei tėvai, pažinę au-
torių, patenkina smalsumą, tai
jų vaikai — moksleiviai kai-
tydami išsiaiškina, į kokius
šunkelius religija gali nuves-
ti jaunuolį ir kaip sunku sa-
vo klaidas supratusiui žmo-
gui grįžti į tiesų gyvenimo
kelį. Taigi, J. Ragauskio
knyga „Ite, missa est“ mums,
mokytojams, yra ypatingai
gera ir naudinga moksleivių
ateistinio auklėjimo darbe.
Gausi visų žanrų antireligi-
nė literatūra ypač padeda
gerinti mokyklų ateistų bu-
rellių veiklą. O būrelliai yra
neabejotina atrama mokyto-
jams, nuosirdžiai besisten-
giantiems apvalyti mokslei-
vių sąmonę nuo religinių vo-
ratinklų. Galiausiai pasidžiaugti,
kad rajono visose vidurinė-
se mokyklose ateistų būre-
liai sėkmingai veikia.

Kita svarbi moksleivių ate-
istinio auklėjimo priemonė —

tai kinofilmai. Gilų įspūdį
miesto mokyklų mokytojams,
o ypač moksleiviams, paliko
šiais metais demonstruotas
antireliginis kinofilmas „Iva-
na“. Ir matėme, ir jautėme mes,
mokytojai, kaip įtemptai sekė
mokiniai filmo eigą, kaip jauti-
riai reagavo į kunigo-prieš-
valstybinio veikėjo nusikals-
tamus darbus. Jautėm, ma-
tėm ir supratom, kad tokie
filmai labai naudingi moks-
leivių antireliginiam auklėjimui.
Tačiau kartais matome
ir tokius užstentetiskus fil-
mus, kuriuose pavaldzuoti
kunigai būna labai malonūs,
geradariai. Mes, mokytojai,
pageidaujame, kad užstenteti-
ški filmai su ryškiais reli-
giniais momentais pasirodytų
mūsų ekranuose kuo rečiau.

Didelę reikšmę ateistiniame
moksleivių auklėjime turi
paskaitinis darbas. Tik į šį
darbą tenka įnešti daugiau
nuoširdumo, o nuoširdumu
daug ir labai daug galima
pasiekti, auklėjant jaunąją
kartą, likviduojant tuos pri-
dulkėjusius religinius vora-
tinklius. Tiesa, ateistinio tu-
rinio paskaitų skaitymas
mieste ir rajone gulą beveik
tik ant mokytojų pečių. Mo-
kytojai saviems moksleiviams
yra gerai pažįstami, ir moky-

tojo skaitoma paskaita ne vi-
suomet sukelia moksleivių
susidomėjimą. Gi lektorius,
atvykęs iš kitur, palieka gi-
lesnį įspūdį.

Kupiškio mieste yra ne-
mažas gydytojų skaičius.
Gydytojas-paskaitininkas yra
dažnas reiškinys. Skaitomos
paskaitos ir visuomenel, ir
moksleiviams, bet tiksliai svei-
katos apsaugos temomis.
Prisipažinsiu, niekuomet ne-
teko klausyti ateistinės pas-
kaitos, skaitomos vietos gy-
dytojo. Bendros inteligenti-
jos pastangos ateistinio žmo-
nių auklėjimo srityje duotų
dar gražesnių rezultatų.

Ir vis dėlto galime pasi-
džiaugti, kad ateistiniame
moksleivių auklėjimo darbe
pasiekėme didžiulį laimė-
jimį. Didžiąją moksleivijos
dalį pasisekė išlaisvinti iš
religijos varžtų ir padaryti
visapusiškai vertais tarybinio
moksleivio vardo. Bet ir ma-
žuma mokinių, tebesančių
religinių prietarų įtakoje, ke-
lia mūsų susirūpinimą. O šią
auklėjimo spragą pilnai galė-
sime ištaisyti, kai mes, visi
mokytojai, be mažiausios iš-
imtės tapsime patys kovin-
gais tiesos skleidėjais, kai
ateistas ir mokytojas bus dvi
neatskirišamos sąvokos.

Nori vieną kartą sužinoti
Puožo apylinkės kultūrinių
įstaigų darbuotojai, kiek lai-
ko dar reikės dirbti šaltose,
nešildomose patalpose. Juk iki
šio laiko dar neatvežtos iš
miško malkos, o apylinkės Ta-
rybos pirmininkas Pranas Ba-
lys tą, matyt, visai pamiršo.
Neatremontuotos ir Mičiurino
vardo kolūkio klubo-skaityklos
patalpos — krosnies nei na-
bandyk užkurti, nes užduo-
s nuo dūmų, o lietaus metu pro
stogą, lubas teka vanduo.

Atsakykite jiems, drg. Baly!

J. RUGELIS

Vilniaus dailės muziejuje atida-
ryta respublikos liaudies švietimo
laimėjimų per 20 Tarybų valdžios
metų paroda. Keturiuose salėse eks-
ponuojamos nuotraukos, diagramos,
rodančios liaudies švietimo vysty-
mąsi Lietuvoje, įvairūs mokinių
darbai, pagaminti gamybinio moky-
mo metu, meniniai dirbniai.

Nuotraukose: lankytojai
parodoje.
M. Baranauskas (ELTOS) nuotr.

Vl. Jasinskas

JIE — JUODZIAUSIA mūsų žemės DĖMĖ

(Tešins. Pradžia Nr. 97(1478).

Ją abiem rankomis, prisispaudžiau prie krūtinės — ir
nei iš vietos. Ir ašarų, rodos, pritrūkau.

— Vagiliaut, vadinaš, čia atsigrūda! — staiga už-
girdau šalimais riksmą.

Prieš mane su šautuvu rankoje stovėjo stambaus su-
dėjimo baltaraištis. Bandžiau jam aiškinti, kad ši ke-
purė mano vyro, bet jis nei klausyti nenorėjo.

— Lauk! — ir stambios žudiko rankos iš mano pirš-
tų išplėšė Vincello kepurę.

Išėjau, išlingavau iš kalėjimo kiemo nei gyva, nei mi-
rust.

Kaip vėliau sužinojau, mano Vinceliui net ir mirti
nepavyko taip, kaip kitiems — buryje, draugėje, vi-

— 23 —

siems kartu niekinant mirtį ir žudikus. Laimingai į pa-
dvisus rūšį po komendantūra įsinešęs montekristą, jis
su draugais susitarė juo pasinaudoti ir pabėgti. Buvo
nutarta imti daužyti rūšio duris, o kai sargybinis ati-
darys pasiteiraus, kas yra, šauti į jį ir nešdintis į Pa-
kupį. Tačiau atsirado išdavikas. Vinceliją iškvietė atneš-
ti pietų daivinio. Ir kai jis žengė pro duris, sargybinis
stverė nuo galvos kepurę su montekristu, o kitas hi-
lierininkas į krūtinę suvarė visą apkabą...

Ir vėl likau viena su vaikais. Tik šį kartą — jau
amžinai.

Šis tas apie Paberžių kaimo Graičiūną ir jo gimines

Petras Graičiūnas, s. Juozo (Pajuodupės kalmas), ir
Petras Graičiūnas, s. Vytauto (Paberžių kaimas), buvo
pusbroliai. Jėgu vienas jų — pirmasis — senius ir mo-
teris, vyrus ir vaikus žudė atsiraitęs rankas, tai antra-
sis pasmerkdamas žmones mirti, duodamas įsakymus.
Žodžiu, ir vienas, ir kitas — abu iš paskutiniųjų sten-
gėsi ir tarnavo vokiškiems okupantams, kurie nai-
kino lietuvius, žydus, komjaunuolius ir tarybinius ak-
tyvistus. Tačiau šį kartą pakalbėkime apie Petrą Grai-
čiūną ir jo gimines iš Paberžių kaimo. Apie tai man
papasakojo Grauzeliškių kaimo gyventojai, Graičiūno ir
jo giminių kaimynai.

Atitiko kirvis kotą

Grauzeliškių kaime gyveno Aleknos šeima. Betur-

— 24 —

čiai žmoneliai buvo, vos galą su galu sudurdavo. Kaip
bevargo senieji Aleknos — vyras ir žmona, — bet tur-
to taip ir neprigyveno. Augino jie du sūnus. Džiaugė-
si tėvai: gal būt, jlems dalelė nusilypsos, gal jie ge-
resnių laikų sulauks...

Išaugo sūnūs — jauni, stiprūs lyg ažuolai. Dabar
jau ne tik tėvas, bet jau ir sūnūs išeidavo į laukus;
žemelę dirbo, jaunas nugaras lankstė, tik gaila, kad
nebuvo kur išsitiesti — tokie siauručiai buvo jų laukai!

Bet štai švystelėjo! Pakėlė beturtis galvą, į dangų
drąsiau pažvelgė — atėjo nepamirštamieji 1940 metai.
Jėjo kartą senis Alekna į savo skurdžią trobą ir žo-
džio iš džiaugsmo nebegali ištart:

— Žemelės gavau! — pagaliau kvėpte iškvėpė. —
Aštuonis ha atrėžė! Iš Augulio atrėžė, sako, jam ir
taip pilni aruodai, neturi kur dėti...

Tą dieną Aleknos šeimoje buvo didelė šventė! Juk
žemė — tai pats didžiausias turtas valstiečiui!

Tačiau sugriaudė karas. 1941 metų vasarą Petras
Graičiūnas, geras žinodamas, kad jo kaimynas Alekna
tarybiniais metais gavo žemės ir priėjautė Tarybų val-
džiai, įsakė senį Alekną suimti. Alekna atsidūrė kalė-
jime, o po keletos dienų buvo sušaudytas. Bet to dar
maža buvo vokiečių pakalikams — Graičiūnams ir ki-
tiems pastulakams. Dar nespėjo nuo skruostų nudžiū-
ti ašaros, o Aleknienei vėl smogė baisi nelaimė — abu
sūnūs pateko buržuaziniams nacionalistams į rankas.

(B. d.).

RAJONO GYVENTOJŲ ŽINIAI

Rajono vykdomajame komitete priimtinės rinkėjus Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatai:

deputatas drg. JAKUBENAS TEOFILIS

„ „ ŽILINSKAITE STASE

„ „ ZLATKIENE-JAKUBAUSKAITE BIRUTE

— š. m. sausio 18 d.

— š. m. sausio 31 d.

— š. m. vasario 18 d.

Kupiškio rajono ir miesto Tarybų deputatai priimtinės rinkėjus kiekvieną dieną pagal šį grafiką.

Data	Rajono Tarybos deputatai	Miesto Tarybos deputatai
Š. m. sausio 12 d.	Narkevičius Vladas, Antano	Masionis Bronius, Jono
" 13 d.	Balkauskienė Bronė, Broniaus	Semėnas Romas, Povilo
" 14 d.	Satkūnaitė Birutė, Broniaus	Vaitonytė Zina, Alekso
" 16 d.	Stepukas Juozas, Juozo	Kisiellius Juozas, Antano
" 17 d.	Dyra Emilijonas, Povilo	Karpavičius Bronius, Augusto
" 19 d.	Bernotas Juozas, Prano	Derellenė Adolfina, Prano
" 20 d.	Purkėnienė Ona, Juozo	Serapinas Vytautas, Prano
" 21 d.	Paškauskaitė Danutė, Petro	Latvėnienė Stasė, Petro
" 23 d.	Ulba Julius, Alekso	Jelnionienė Elena, Antano
" 24 d.	Vaitiekūnas Kazys, Kosto	Lisas Povilas, Juozo
" 25 d.	Vyšniauskienė Sofija, Adolfo	Diržys Stasys, Jono
" 26 d.	Deksnyš Juozas, Mato	Listenė Magdė, Antano
" 27 d.	Kutra Emilis, Adomo	Bekevičius Bronius, Stepo
" 28 d.	Daukantas Algirdas, Igno	Pajarskas Kazys, Juozo
" 30 d.	Petrulis Jonas, Gasparo	Slrvydis Bronius, Povilo
Š. m. vasario 1 d.	Baltrūnienė Ona, Juliaus	Pajarskas Domas, Juozo
" 2 d.	Matusevičius Petras, Mykolo	Dugnas Povilas, Jono
" 3 d.	Binkevičius Vytautas, Jono	Simonavičius Petras, Augusto
" 4 d.	Kalnūtis Juozas, Juozo	Augustauskas Bronius, Jono
" 6 d.	Gaidimauškas Alfonsas, Prano	Grockis Pranas, Martyno
" 7 d.	Vizbaras Stanislovas, Domo	Kazlauskas Balys, Kosto
" 8 d.	Janulionis Vladas, Jurgio	Liaškus Edvardas, Prano
" 9 d.	Užtupaitė Ona, Povilo	Kirtikienė Janina, Stepo
" 10 d.	Zulonaitė Marė, Povilo	Čepas Zenonas, Nikodemo
" 11 d.	Vilimas Bronius, Domo	Baltrūnienė Eugenija, Jono
" 13 d.	Juknevičiūtė Stasė, Stasio	Baronas Feliksas, Petro
" 14 d.	Mergiūnienė Vanda, Kazio	Skupienė Sofija, Petro
" 15 d.	Valunta Albertas, Jurgio	Indrellenė Ona, Antano
" 16 d.	Krasauskaitė Zita, Aloyzo	Laškauskienė Ona, Juozo
" 17 d.	Kirkilas Juozas, Broniaus	Vrubliauskas Stepas, Liongino

Gyventojų priėmimas nurodytomis dienomis vyksta nuo 9 val. iki 17 val. (pietų pertrauka nuo 13 val. iki 14 val.).

KUPIŠKIO RAJONO DARBU ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS VYKDOMASIS KOMITETAS

Didelių galimybių

Kazachijoje Kazagandos sritis yra pati stambiausia ir pramoningiausia. Čia smarkiai išvystytos įvairios pramonės šakos, yra daug mokslo ir kultūrinių įstaigų.

Srities liaudies ūkyje žemės ūkis užima žymią vietą, o ypač Nurinsko ir Žana-Arkinsko, Osakarausko, Vorosilovo, Telmano rajonai, į kurių kolūkius ir tarybinius ūkius ir kviečiamos vykti šėimos jau pirmajame šių metų ketvirtyje. Srityje žemė derlinga, iš ja išauginama po 30—40 cent kviečių. Gerai išvystyta gyvulininkystė, o kolūkiečiai ir tarybinių ūkių darbininkai taip pat turi daug gyvulių ir paukščių, kuriems pašaro ir ganyklų yra pakankamai.

KRAŠTAS

kamai. Naujakuriai nuoširdžiai priimami, su valstybės parama greit įsikurdina, įsigyja gyvulius, pasistato gerus mūrinius namus, o po dviejų-trijų metų jau gyvena visai pasiturintys. Yra daug ežerų ir upių, kur gau-su žuvies. Klimatas—geras.

Perkeltos gali būti šėimos, kurių sudėtyje yra ne mažiau kaip du darbingi žmonės. Persikeliančioms šėimoms išduodama vienkartinė negražinama pašalpa: šėimos gal-val—60 rublių ir kiekvienam šėimos nariui—po 20 rb. Įkurdinimo vietose persikėlusios šėimos atleidžiamos nuo žemės ūkio mokesčio trejiems metams. Suteikiamas ilgalaikis kreditas gyvenamajam namui ir ūkiniams pastatams statyti. 35 proc. šio

kredito padengiamas iš valstybės biudžeto. Namui ir ūkiniams pastatams statyti išduodama nuo vieno iki dviejų tūkstančių rublių paskola, kurią reikia išmokėti per 10 metų, pradedant trečiais metais po pastatų perdavimo eksploatacijai. Karvės arba kitų gyvulių įsigijimui išduodama 150 rb. Juos reikia išmokėti per trejus metus, pradedant trečiais metais po gyvulių įsigijimo. Persikeliančioms šėimoms suteikiamas nemokamas pervažavimas ir nemo-kamai pervažamas šėimos turtas. Šėimos bus vežamos keleiviniuose vagonuose, o jų turtas pakrautas į prekinčius.

Smulkesnę informaciją apie persikėlimo sąlygas, išvykimo terminus teikia bei dokumentaciją sudaro Kupiškio rajono vykdomasis komitetas.

P. TIMOFEJEVAS

Vyr. perkėlimo ir organizuoto darbininkų teikimo valdybos prie LTSR Ministrų Tarybos įgaliotinis

GRAIKIJA. Gruodžio pradžioje įvyko visų Atėnų statybinių streikas. Policijos ir žandarmerijos būriai puolė streikuojančiuosius su lazdomis, panaudojo bombas su ašarąjančiomis dujomis. Centrinės aikštės Omonijos rajone vyko tikras karas. Virė 100 žmonių buvo sužeista.

Nuotraukoje: statybiniškai išsėdė sužeistų draugų.

NIGERIJA. Dažykla po atviru dangumi. Mien Sian-civania (Sinchua agentūra) nuotr.

KAI KRUOPOS VIRSTA DEGTINE...

Stasė—dar jauna, sveika, stipri. Veidužiai—kaip obuolūžiai. Stasė pažįsta visa Puožo apylinkę. Stasė nėra nieko negalimo. Visur ji praeina, visur ji praslysta. Paskutiniu laikų garsas apie ją pasklido ir už apylinkės ribų. Apie ją jau kalba ir pačiame Kupiškio mieste.

— Oi, galvelę turi Stasė: tik panorėk išgerti—iš žemių iškas, bet ras, — kalba apie ją vaikinai.

— Stasė niekad pinigų netrūksta, — stebisi jos draugės.

...Su maišu ant pečių Gedimino gatvėje pasirodo palinkusi mergina. Ji greit sprunka į kiemą. Jei-gu užmesti žvilgsnį į namo numerį, kuris prigludę Puožo parduotuvės vedėją Stasė Adomelytę, tai pamatysi, kad tai—48.

Kas gi ją tenai pri-glaudžia?

— Stasytė! — pasigirsta jau koridoriuje džiaugsmingas balselis.

Ir štai Stasė, nuolat glostoma giriamų Stefos Drevinskienės žodžių, nu-meta maišą ir taria vie-intinteli žodį:

— Linksmimsimės! Tuo pat dedamos visos pastangos išparduoti kruo-pas.

— Tik po trisdešimt ka-peikų už kilogramą,—siū-lo būsimų linksmybių ini-ciatorės.—Pirkite, prašom. Geros kruopytės!..

Stalas skęsta degtinėje ir vyne. Už jo — įraudu-siais veidais Stasė Adome-lytė, buto šeimininkė Ste-fa Drevinskienė, Boleslo-vas Drevinskas, iš Pandėlio atvykusi Dovydenienė, vis dar sąžiningo darbo nesiimanti Marija Zulo-nienė, iš „Ateities“ kol-akio Vytautas Jankauskas ir Emilė Zamaravičienė. Aplinkui nuolat zuja Mil-da Zulonaitė ir Drevins-kų vaikai.

— Gerkim, Stasyt, už tavo sugebėjimus ir ap-sukrumą.

Skamba stiklai. Po va-landėlės sugargia girta daina. Buto kaimynai, ne-žinodami kas daryti užsi-imasau ausis. Tačiau Dre-

vinsko bute dar labiau verda linksmybės.

— Gerkim, broliukai, ir aš gersiu!..—šaukia Dre-vinskienė, visų šių links-mybių rengėja ir organi-zatorė.

— Nebijokit, visko už-teks!—šaukia Stasė iš Puo-žo parduotuvės, be galo mėgstanti girtas kompa-nijas ir stiprų skystimėlį.

— Tyliau gal...—bando raminti Drevinskas, nuo-lat žmonos įveliamas į

biaurias kompanijas. Pokylis tesiasi iki iš-nakčių. Triukšmas, klege-sys, nešvankūs žodžiai ir t. t. Prisigėrę iki sąmo-dų netekimo, pagaliau kur kas nugriūna ir už-knarkia...

Ir visa tai mato, tiks-liau, priversti matyti ma-žamečiai Drevinskų vai-kai!

Drevinskas, gal but, dar kartais pagalvoja apie savo vaikų ateitį, bet Dre-vinskienė visa tai nerūpi. Jai bile tik pažūt, bile tik susirasti „geras“ drauges ir draugus. Ne paslaptis, neretai palikusi savo vyrą ir vaikus, kaip sakoma, dievo vallai, pati išdumia į Puožą pas savo draugę Stasė Adomelytę, kuri taip pat beveik kasdien „sve-čiuojasi“ pas Drevinskus.

Ardykime šį širšių lizdą! Ardykime, kol dar laikas, kol dar galima ką nors padaryti, pasukti kita linkme!

P. PURTULIS
K. KURULIENĖ
J. RAGAUSKAS
Kaimynai

Redaktorius S. ZAUKA

VI. Rekašlaus vardo vidu-rinės mokyklos mokytojai nuoširdžiai užjaučia moky-toją Sasnauską Vladą, jo mylimai mamytei mirus.

Kupiškio darbininkų jau-nimo vidurinės mokyklos mokytojų kolektyvas gilia užuojautą reiškia mokymo da-lies vedėjui Umbrasui Vytautui, mirus jo tėveliui.

Kupiškio medicinos dar-buotojai gilia užuojautą reiškia med. seneriai Zulo-nienei Elzei ir jos artimie-siems, jos mylimai mamytei mirus.

STALINO
HELIU

4 psl. 1961 m. sausio 11 d.